

Βεжδa νβ'. Πpевeди: α' Πολλ' ἠπίστατο ἔργα, κακῶς δ' ἠπίστατο πάντα. β' Κύρος βασιλεύσαι ἐβούλετο, ἦν δὴνεται, ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ. γ' Τοῖς πόνοις τοῖς ἐκουσίοις τὴν πατρίδα σου μέγα ὄνησης. δ' Ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ οἱ πολέμοιοι ἐνεπίμπρασαν πολλὰς κώμας καὶ πόλεις ἡμῶν. ε' Πτωχοῦ πῆρα οὐ πῖμπλαται. ς' Ἄρ' οὐ πολλάκις ἠγάσθης τὴν τῶν ἡμετέρων πολιτῶν φιλοπονίαν; ζ' Ἡρόδοτος λέγει, ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι τὰ τῶν νεκρῶν σώματα ἐμπιμπλάσι παντοίων θυμιαμάτων. η' Πάντων χρημάτων καὶ πόνων πpιαίμην ἂν πιστὸν φίλον. θ' Τίς οὐκ ἂν ἄγαίτο θεῶμενος, ὡς καλὴ ἡμῖν ἡ πατρίς ἐστίν. ι' Ἐπίστασθε, ὦ ἐταῖροι, ὅτι ὁ στέφανος παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἄθλον ἦν τῶν τὴν πατρίδα μέγα ὄνησάντων. ια' Οὐδεὶς δύναίτο ἂν ἄνευ πολλοῦ πόνου εὐδαίμονεῖν.

Г р а д и в о : глаголи с основом на α (GGJ, §312).

Π ρ ε в о д : 1. Знао је много тога, али све лоше. 2. Кир је хтио, ако може, да се зацрали у мјесто брата. 3. Доброволним трудом много користили својој домовини. 4. У том рату непријатељи су палили многа наша села и градове. 5. Просјакова кеса не пуни се. 6. Зар се често ниси задивлио марљивости наших грађана? 7. Херодот каже да Египћани тјелеса мртваца пуне разноврсним мирисима. 8. Вјерног пријатеља купио бих за све паре и све муке. 9. Ко не би дивлио гледајући како лијепо домовину имамо. 10. Знајте, другови, да је вијенац код дрвних народа био награда онима који су отаџбини много послужили. 11. Нико без велике муке не би могао бити срећан.

Βεжδa νγ'. Πpевeди: ΛΟΓΟΣ ΓΕΛΟΙΟΣ. Πρὸς δύσκολον ἦκων ἱατρὸς καὶ ἀψάμενος αὐτοῦ ἔλεγεν· Κακῶς πυρέτεις. Ὁ δὲ δυσχεραίνων ἔλεγεν· Εἰ σὺ δύνασαι πυρέττειν βέλτιον, ἰδοὺ κλίνη, κατακλιθεῖς πύρεττε.

Π ρ ε в о д : СМИЈЕШНА ПРИЧА. Љекар је дошао до мргуда, дотакнуо га и рекао: 'Имаш гадну грозницу'. А овај му мргодећи се одговори: 'Ако ти можеш да имаш болу, ено ти кревет, па лези и болуј од грознице'.

Βεжδa νδ'. Πpевeди: α' Ποῖ εἶ, ὦ φίλε; Εἶμι εἰς τὴν παλαιστραν· σὺ δ' οὐκ ἂν ἐκείσε ἴοις; Μάλιστα· καὶ γὰρ ὁ ἀδελφός μου ἐκείσε πάρεισιν, συνίασι δὲ καὶ οἱ ἐταῖροι ἡμῶν. Οὐκοῦν ὁμοῦ ἴμεν; Πῶς γὰρ οὐ; ἴωμεν οὖν. β' Οἱ ῥαψφοδοὶ παρήσαν ἄδοντες τὰ τοῦ Ὀμήρου ἔπη. γ' Ὁ στρατὸς πολλοὺς ἄγων αἰχμαλώτους καὶ πολλὴν λείαν ἐπάνεισιν. δ' Οἱ Λουσιτανοὶ παιάνας ἄδουσιν, ὅταν ἐν μάχῃ ἐπίωσι τοῖς πολεμίοις. ε' Καλῶς ἔλεγεν ἐκεῖνος, ὃς ἔφη τὴν ἡμετέραν χώραν καρποφόρον καὶ εὐδαίμονα εἶναι. ς' Καθήμεθα οὐδὲν ποιοῦντες. ζ' Αἱ Κυκλάδες ἐν κύκλῳ περὶ Δήλον τὴν νῆσον κείνται. η' Ἄπιθι ὡς τάχιστα. θ' Δεῖ φυλάττειν τοὺς νόμους τοὺς κειμένους. ι' Οἱ Ἕλληγες οἱ παλαιοὶ δεῖπνοῦντες οὐκ ἐκάθηντο, ἀλλὰ ἔκειντο.

Г р а д и в о : глаголи φημί (GGJ, §313), εἶμι (GGJ, §3143), κείμαι и κάθημαι (GGJ, §315).

Π ρ ε в о д : 1. Куда ћеш, пријатељу? Ићи ћу на рвалишите. Не би ли и ти онамо? Да. Јер и мој брат ће доћи онамо, а скупа с њим онамо ићи ће и наши другари. Хоћемо ли дакле ићи скупа? Како да не! Идимо дакле! 2. Рапсоди су ишли и пјевали Хомерове пјесме. 3. Војска се враћа и води много затвореника и плијена. 4. Лузитанци пјевају ратне пјесме кад у бици иду на непријатеље. 5. Лијепо је рекао онај који је казао да је наша земља плодносна и срећна. 6. Сједимо и не радимо ништа. 7. Киклади се налазе у кругу око острва Делоса. 8. Одлази чим брже! 9. Треба чувати законе који постоје. 10. Стари Грци нису сједали током ручка него лежали.

Вјежба 17. Μετάφραζε: **1.** Онај је паметан који зна корисно, а не онај који зна много. **2.** Нико не може лаж учинити истином. **3.** Марљиво учећи, користићеш својој домовини. **4.** Ко се не би дивио храбрости наших грађана? **5.** Са добрим другом ишао бих и кроз ватру. **6.** Идимо, грађани, на рад, јер он користи народу! **7.** Од умора не могу ни стајати ни сједјети ни лежати. **8.** Ученици, у школи мирно сједите и слушајте учитеља! **9.** Острво Вис је (= лежи) недалеко од Хвара. **10.** Кажу ми што си чуо. **11.** Села спаљена од непријатеља обнављају се радом свих грађана.

Μετὰφρασις: **α'** Ὁ μὲν τὰ χρήσιμα ἐποτάμενος σοφός, οὐ δὲ ὁ τὰ πολλὰ. **β'** Οὐδεὶς τὸ ψεῦδος τὴν ἀλήθειαν ποιῆσαι δύνатаι. **γ'** Σπουδαίως μανθάνων τὴν πατρίδα ὀνήσεις. **δ'** Τίς ἂν οὐκ ἄγαίτο τὴν τῶν ἡμετέρων στρατιωτῶν ἀνδρείαν; **ε'** Κὰν διὰ τοῦ πορὸς σὺν τῷ ἀγαθῷ φίλῳ ἴοιμι. **ς'** Ἴωμεν, ὦ πολῖται, ἐπὶ τὸν πόνον· ὁ γὰρ τὸν δῆμον ὀνίνησιν. **ζ'** Οὔτε κείσθαι οὔτε ἴστασθαι δύναμαι διὰ τοῦ κόπου. **η'** Ὡ μαθηταί, ἐν τῇ σχολῇ ἡσυχῇ κάθησθε καὶ τῷ διδασκάλῳ πείθεσθε. **θ'** Ἴσσα ἡ νῆσος οὐ πόρρω τῆς Φάρου κείται. **ι'** Φῆσόν μοι ἃ ἤκουσας. **ια'** Αἱ κῶμαι αἱ τῷ πολεμῖφ κατακεκαυμένοι πόνω πάντων τῶν πολιτῶν ἐπανίστανται.

Вјежба νε'. Преведи: **α'** Μὴ λέγε, τίς ἦσθα πρότερον, ἀλλὰ νῦν τίς εἶ; **β'** Ἔργοις φιλόμπονος ἴσθι, μὴ λόγοις μόνον. **γ'** Ὡ παῖ, εἴης ἀεὶ φρόνιμος. **δ'** Μανθάνουσιν οἱ μαθηταί, ἵνα πολυμαθεῖς ὄντες εὐδαιμονέστεροι ὦσιν. **ε'** Κακοῖς συνὼν αὐτὸς ἔση κακός. **ς'** Οὐκ ἐξῆν ἐν Σπάρτῃ τοῖς δειλοῖς τῆς συσσιτίας μετεῖναι. **ζ'** Ἐλευθέρου ἀνδρός ἐστὶ τὰ ἀληθῆ λέγειν καὶ ἐὰν ἦ ἀτερπῆ ταῦτα τὰ ἀληθῆ. **η'** Παρ' Ὀμήρῳ οἱ θεοὶ πάρεισι ταῖς μάχαις τῶν ἀνδρῶν. **θ'** Πᾶς λόγος, ἐὰν ἀπῆ τὰ πράγματα, μάταιος ἔσται καὶ κενός. **ι'** Σωροφούνη καὶ ἀνδρεία νεανίου ἀρεταὶ ἔστων. **ια'** Οὐδεὶς ἐστὶ μοι ἀλλότριος, ἂν ἦ χρηστός.

Г р а д и в о : сложенице глагола εἶμι (GGJ, §311).

Π ρ ε β ο δ : **1.** Немој да (ми) говориш ко си био прије него ко си сада. **2.** Буди врлиједан на дјелу, а не само на ријечима. **3.** Вазда био раборит, синко! **4.** Бацаи уче да би, будући учени, постали срећнији. **5.** Ако се дружиш са злим људима и сам ће постати зао! **6.** У Спарти кукавицама није било дозвољено да учествују на заједничком оброку. **7.** Дужност храброг човјека је да говори истино и ако је та истина непријатна. **8.** Код Хомера богови су били присутни на биткама смртника. **9.** Свака ријеч, ако је далеко од дјела, биће узалудна и празна. **10.** Нека врлине младића (младићке врлине) буду разборитост и храброст. **11.** Нико ко ми је користан није ми туђин.

Вјежба 18. Μετάφραζε: **1.** Грађани, будите увијек храбри! **2.** Не дружимо се са злима него с добрима! **3.** Лијена и сјајна биће побједа наших војника. **4.** О да мир буде дуготрајан! **5.** Мегара не бијаше далеко од Атине. **6.** Грци надвисиваху Персијанце храброићу. **7.** Дружи се увијек с добрима и бићеш добар. **8.** (Ако) будете марљиви и храбри, бићете достојни слободе. **9.** Увијек ћемо бити господари своје земље. **10.** Будите увијек тумачи истине.

Μετὰφρασις: **α'** Ὡ πολῖται, ἀεὶ ἀνδρείοι ἔσθε. **β'** Οὐ σύνεσμεν τοῖς κακοῖς ἀλλὰ τοῖς ἐσθλοῖς. **γ'** Ἡ τῶν ἡμετέρων στρατιωτῶν νίκη καλὴ καὶ λαμπρὰ ἔσται. **δ'** Εἶθε μακρὰ εἴη ἡ εἰρήνη. **ε'** Τὰ Μέγαρα οὐκ ἀπῆν τῶν Ἀθηνῶν. **ς'** Οἱ Ἕλληνες παρήσαν τῶν Περσῶν. **ζ'** Αἰεὶ τοῖς ἐσθλοῖς σὺνίσθι καὶ αὐτὸς ἐσθλὸς ἔσει. **η'** Σπαδαῖοι καὶ ἀνδρείοι ὄντες τῆς ἐλευθερίας ἄξιοι ἔσεσθε. **θ'** Τῆς ἡμετέρας χώρας ἀεὶ δεσπότηται ἐσόμεθα. **ι'** Αἰεὶ τῆς ἀληθείας προφήται ἔσθε.

Вјежба νζ'. Преведи: Αἱ τῶν Λακεδαιμονίων μητέρες. Αἱ τῶν Λακεδαιμονίων μητέρες, ὅτε ἐπονθάνοντο τοὺς αὐτῶν παῖδας ἐν τῇ μάχῃ κείσθαι, αὐταὶ γε ἐρχόμεναι

τὰ τραύματα αὐτῶν ἐπεσκόπουν, τὰ τε ἔμπροσθεν καὶ τὰ ὀπισθεν. Καί, εἰ ἦν πλείω τὰ ἐναντία, αἶδε γαυρούμεναι τοὺς παῖδας εἰς τὰ πατρώας ἔφερον ταφάς. Εἰ δὲ τὰ ὀπίσθια, ἐνταῦθα αἰδούμεναι καὶ θρηνοῦσαι ἀπηλλάττοντο, καταλιπούσαι τοὺς νεκροὺς ἐν τῷ πολυανδρίῳ θάψαι ἢ λάθρα εἰς τὰ οἰκεία ἡρία ἐκόμιζον αὐτούς.

Π ρ ε в о д : МАЈКЕ СПАРТАНАЦА. Мајке Спартанаца, када сазнају да им дјеца леже (мртва) у бици, саме иду да им прегледају ране, и оне сприједо и оне страге. Па, ако је више оних сприједо, онда своју дјецу хвале и носе (их) у гробнице њихових отаца. Но, ако је (више) оних страга, онда одлазе посрамљене и улаконе оставивши их мртве да буду сахрањени у заједничкој гробници или их до породичних гробница носе криомице.

Вјежба vζ'. Преведи: ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ. Διογένης μεθ' ἡμέραν λύχνον ἄψας περιήει λέγων· Ἄνθρωπον ζητῶ. — Μοχθηροῦ τινος ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν· Μηδὲν εἰσὶτω κακόν, Διογένης· Ὁ οὖν κύριος, ἔφη, ποῦ εἴσεισιν;

Π ρ ε в о д : ИЗРЕКЕ. Диоген иде наоколо носећи свјетилку по дану и говори: 'Тражим човјека'. — Када је неки зликовац на своју кућу написао Нека не уђе никакво зло, Диоген рече: 'Гдје, дакле, улази домаћин?'